

روایت قدس از محافل باشکوه قرآنی و آیین‌های ترتیل خوانی در حرم مطهر رضوی

شکوه کلام الهی در محفل نور

۴

نگاهی به برخی نقل‌های تاریخی و روایی از لحظه ضربت خوردن امیرمؤمنان(ع)

چهار پرده از سحرگاه نوزدهم رمضان سال ۴۰ هجری

سحرگاه نوزدهم ماه مبارک رمضان سال ۴۰ هجری قمری مصادف با یکی از تلخ‌ترین رویدادهای تاریخ اسلام است که طی آن، امیرالمؤمنین(ع) در محراب نماز واقع در مسجد کوفه توسط عنصری از خوارج به نام ابن ملجم -لعنةالله علیه- به شهادت رسید. درباره وقایع مربوط به شهادت این امام بزرگوار، نقل‌های تاریخی و روایی متعددی در منابع وجود دارد. در ادامه، به برخی از این رویدادها از اخبار غیبی امیرالمؤمنین(ع) ...

کتبیه فوقانی صریح مطهر - امیرالمؤمنین (ع) به خط نللی - امیر حسینی نژاد

کتبیه فوقانی صریح مطهر - امیرالمؤمنین (ع) به خط نللی - امیر حسینی نژاد

رئیس اداره دارالقرآن حرم مطهر رضوی در گفت وگو با قدس تشریح کرد

دارالتفسیر در جوار صاحب «مجمع البیان»

هشتم(ع) است. از جمله برنامه‌های این‌ طرح، تفسیر قرآن کریم درمدت زمان سه دقیقه است که بین الصلاتین برگزار می‌شود. در کنار بیان معارف، پس از اتمام نماز جماعت، یک صفحه از آیات قرآن کریم تلاوت می شود، سپس مدرسان موضوعات معارفی به شرح و توضیح آیات تلاوت شده می پردازند. برگزاری کرسی ثابت تفسیرمربوط به علمای تفسیری کشور از جمله برنامه‌هایی است که تصمیم برآن است تا در فعالیت‌های این دارالتفسیر پیگیری و اجرایی شود. از دیگر برنامه‌هایی که در قالب طرح توسعه‌ای تفسیر اجرا خواهد شد، می‌توان به مواردی همچون کرسی بررسی اندیشه‌های تفسیری رهبر معظم انقلاب، برگزاری همایش‌ها و گردهمایی‌های سالانه تفسیری، کرسی‌های دانش آموزی تفسیر و طرح اعتکاف علمی با همکاری و استفاده از ظرفیت‌های مدارس علمیه مشهد مقدس و... اشاره کرد.

■ به علاقه‌مندی مردم و سطوح مختلف مخاطبان برای اجرای برنامه‌های این دارالتفسیر هم توجه شده است؟ تجربه کاری و بررسی نظرات افراد گوناگون و شواهد و قرائن، بیانگر این است که عموم مردم از تفاسیر فارسی که دارای نثر روان و ساده ای هستند، مانند تفسیر نمونه، تفسیر نور، تفسیر المیزان و... استقبال می‌کنند و در سطوح تخصصی‌تر مانند دانشجویان و طلاب، پژوهشگران و محققان، دانشجویان علوم قرآنی و... تفاسیر دیگری مانند تفسیر تسنیم، تفسیر مجمع البیان، تفسیر تبیان، تفسیر رهنما و... مورد استفاده قرار می‌گیرد. در برنامه‌های تنظیم شده توسط این دارالتفسیر و متناسب با نیازهای مخاطبان، موضوعات مختلف و کاربردی، محور برنامه‌های تفسیری است. از جمله اینکه در برنامه‌های دارالقرآن درزمینه تفسیر قرآن و در کنار نگاه موضوعی به تفسیر قرآن کریم، تفسیر و تدبیر سوره‌های مختلف قرآن هم مورد توجه قرار گرفته است تا در پایان برنامه‌ها، مخاطبان بدانند هر سوره چه پیامی را به مخاطب ارائه می‌دهد و به دنبال حل چه مشکلی از مشکلات جامعه بشری است و یا به کدام شبهه و پرسش بشری پاسخ می‌دهد. ما در فعالیت‌های این دارالتفسیر، تلاش کرده‌ایم برنامه‌های تفسیری متناسب با مخاطب در سنین و سطوح مختلف طراحی و اجرا شود. بر همین اساس برخی از برنامه‌ها به صورت تخصصی و برخی نیز حسب نیاز و سطح اطلاعات مخاطب، به صورت عمومی ارائه می‌شود. در همین زمینه می‌توان به موارد متعددی اشاره کرد که عبارت‌اند از: «بیان معارف قرآنی بین الصلاتین»، «بیان معارف اذان‌گاهی»، «کرسی تفسیر به روش‌های موضوعی و تفسیری مصوب در گروه‌های علمی»، «برگزاری حلقه‌های تفسیری سوره‌های کوتاه قرآن»، «حلقه‌های تفسیری قرآن کریم مربوط به تفسیرآیات تلاوت شده از یک صفحه از قرآن کریم همراه با بیان مفاهیم آیات»، «برگزاری حلقه تفسیر موضوعی مربوط به موضوعات کاربردی قرآنی طبق سرفصل‌های مصوب»، «برگزاری کارگاه تفسیردر ایام مناسبی و بیان دیدگاه قرآن واهل بیت(ع) در جهت تبیین موضوعات مصوب در مناسبت مربوطه» و...

تفاسیر و مفسران قرآن به ویژه علامه شیخ طبرسی(ره) و تفسیر مجمع البیان»، «نظام بخشی به فعالیت‌های تفسیری و قرآنی حرم مطهرامام رضا(ع)»، «فراهم سازی زمینه آشنایی عموم مخاطبان با ترجمه و تفسیر قرآن برای درک بهتر محتواهای قرآنی»، «ترویج فرهنگ مطالعه ترجمه تفسیری و تفسیر قرآن در سطوح مختلف جامعه»، «ترویج سبک زندگی اسلامی با بهره گیری از آموزه های قرآن و معارف اهل بیت(ع)»، «تبیین معارف قرآنی و ارزش‌های اسلامی قرآنی برای عموم مخاطبان، به ویژه

برگزاری بزرگ‌ترین کرسی تفسیر قرآن در مشهد با همکاری حوزه علمیه خراسان، برگزاری نشست‌های تخصصی قرآنی، برگزاری درس تفسیر استادان مربوط مانند استاد رحیم پور از غدی، برگزاری کرسی تفسیر با بازخوانی میانی تفسیری رهبر معظم انقلاب اسلامی، برگزاری کارگاه‌های آشنایی زائران با کلیات تفسیر آسان قرآن کریم، برگزاری کرسی تفسیر نهج البلاغه و صحیفه سجاده، برگزاری دوره‌های ارتقا برای مربیان ومدیران تفسیر، از جمله طرح‌های اجرایی مورد نظر است.

جوانان»، «ترویج دیدگاه‌های تفسیری ائمه اطهار(ع) به‌ویژه حضرت امام رضا (ع)» و...

■ برای رسیدن به این اهداف، چه برنامه ها و طرح‌های اجرایی را دنبال می‌کنید؟ برنامه‌های متعددی را دنبال می‌کنیم که به اختصار به آن‌ها اشاره می‌کنم. برگزاری بزرگ‌ترین و مهم‌ترین کرسی تفسیر قرآن در مشهد با همکاری حوزه علمیه خراسان، برگزاری حلقه‌های تفسیری و نشست‌های تخصصی قرآنی، برگزاری درس تفسیر استادان مربوط مانند استاد رحیم پور ازغدی، برگزاری کرسی تفسیر با بازخوانی مبانی تفسیری رهبرمعظم انقلاب اسلامی، برگزاری کارگاه‌های یک تا چند روزه آشنایی زائران ارجمند با کلیات تفسیر آسان قرآن کریم، برگزاری کرسی شرح و تفسیر نهج البلاغه و صحیفه سجادیه، برگزاری دوره های تحول و ارتقا برای مربیان ومدیران تفسیر، از جمله طرح‌های اجرایی مورد نظر است.

همچنین از مهم‌ترین برنامه‌ها و طرح‌هایی که دارالقران به دنبال اجرایی کردن آن است، طرح توسعه‌ای موضوع تفسیر در حرم مطهر امام

توجه و اهتمام بیشتر اداره دارالقرآن حرم مطهر رضوی برای راه‌اندازی مجموعه «دارالتفسیر قرآن کریم» در محل «مقبره علامه شیخ طبرسی(ره)»، صاحب تفسیر گرانسنگ «مجمع البیان» در بارگاه مطهر امام رضا(ع) دراواخر تیرماه سال گذشته شد. دلیل راه اندازی این دارالتفسیر در محل مقبره علامه شیخ طبرسی(ره) هم این بوده است که «فضل بن حسن طبرسی» (۵۴۸- ۴۶۸ قمری) ملقب به «امین الاسلام»، از علمای بزرگ شیعه و مفسر شهیر قرآن در سده ششم قمری است. وی صاحب

توجه و اهتمام بیشتر اداره دارالقرآن حرم مطهر رضوی برای راه‌اندازی مجموعه «دارالتفسیر قرآن کریم» در محل «مقبره علامه شیخ طبرسی(ره)»، صاحب تفسیر گرانسنگ «مجمع البیان» در بارگاه مطهر امام رضا(ع) دراواخر تیرماه سال گذشته شد. دلیل راه اندازی این دارالتفسیر در محل مقبره علامه شیخ طبرسی(ره) هم این بوده است که «فضل بن حسن طبرسی» (۵۴۸- ۴۶۸ قمری) ملقب به «امین الاسلام»، از علمای بزرگ شیعه و مفسر شهیر قرآن در سده ششم قمری است. وی صاحب دوره تفسیر ساختاری زیرنظراستادان ارجمند قرآنی و با حضور مشتاقان تفسیر کلام الهی در یک دوره چند ساله برگزار که این دوره سرمنشأ تربیت مُدرّسانی شد که برای تدریس موضوع تفسیر قرآن کریم به مساجد و مراکز قرآنی سطح شهرمقدس مشهد اعزام می‌شدند. همچنین در فاصله سال‌های ۹۶ تا ۹۸ کارگاه‌های تدبیر در قرآن، تفسیر، حفظ و قرائت قرآن نیز در این مکان برگزارشد که با استقبال بی‌نظیر مخاطبان همراه بوده است. با توجه به این مقدمه‌ای که بیان کردم ودر راستای فرمایش رهبر معظم انقلاب در اهمیت تفسیر و فهم کلام الله مجید، دارالقران الکریم حرم مطهر امام رضا(ع) در سال گذشته اقدام به تأسیس دارالتفسیر کرد.

ایشان در سخنان خود به رشته مهم تفسیر اشاره کرده و می فرمایند: «... رشته مهم دیگر تفسیر است، انس با قرآن، معرفت قرآن، ما نباید از تفسیر محروم بمانیم. درس تفسیر مهم است، این‌ها رشته‌های را ارزشی هستند...». از طرف دیگر، حجت‌الاسلام والمسلمین جناب حاج آقای مروی، تولیت معزز آستان قدس رضوی در رهنمودها و تأکیدات خود بر راه‌اندازی مجموعه «دارالتفسیر» در بارگاه مطهر رضوی اشاره مکرر داشته‌اند. همچنین در اصل دهم از سند سیاست‌های کلان آستان قدس رضوی بر«ترویج علوم ومعارف قرآن وعترت به ویژه آموزه‌ها وسبک زندگی مردمی است که در برنامه سه فرهنگ‌سازی بیانیه گام دوم انقلاب»، تأکید شده است. موضوع مهم دیگری که منجر به راه اندازی دارالتفسیر در مجموعه بارگاه مطهر امام رضا(ع) شد، توجه به راهبرد مهمی است که در برنامه سه ساله مجموعه مدیریت عالی حرم مطهر رضوی در زمینه فعالیت‌های قرآنی بیان شده است. این راهبرد بر تمرکززدایی از فعالیت‌های دارالقرآن وگسترش فضاهای قرآنی درهمه مجموعه‌های حرم مطهر رضوی اشاره و تأکید دارد. مجموعه این موارد، سبب

■ در دارالتفسیر، دنبال تحقق چه اهداف و موضوعاتی هستی؟

موضوع تفسیر قرآن کریم علاوه بر اهمیت آن، یک فعالیت فنی و تخصصی است که باید با دقت و ظرافت خاص خود، انجام شود. به همین دلیل اداره دارالقرآن کریم حرم مطهر رضوی در فعالیت این دارالتفسیر، به اهداف و موارد مهمی توجه دارد که به اختصار عبارت‌اند از:

«گسترش فراگیر انس پایدار با کتاب وحی»، «معرفی

محمدحسین مروج کاشانی؛ توجه به تفسیر قرآن کریم در کنار تلاوت آیات الهی، ازجمله موضوعات مهمی است که همواره مورد تأکید رهبر معظم انقلاب اسلامی بوده است. در همین‌راستا، اداره دارالقرآن کریم حرم مطهر رضوی در سال گذشته اقدام به راه اندازی دارالتفسیر در محل مقبره علامه شیخ طبرسی(ره) در بارگاه مقدس حضرت رضا(ع) کرده و اینک درماه مبارک رمضان، ماه نزول قرآن، فرصت مغتنمی است تا زائران و مجاوران بارگاه مطهرامام هشتم(ع) با حضور در این مکان از برنامه‌های تفسیری این مجموعه بهره‌مند شوند. در ادامه بخش‌هایی از گفت‌وگوی خبرنگار قدس با «محمدرضا احمدی‌زاده»، رئیس اداره دارالقرآن حرم مطهر رضوی را دراین زمینه می‌خوانید.

■ چرا آستان قدس رضوی چنین دارالتفسیری را در حرم مطهر امام رضا(ع) راه‌اندازی کرده است؟ ابتدا باید اشاره کنم دارالقرآن الکریم حرم منور امام رضا(ع) در فاصله سال‌های ۸۷ تا ۹۵ بخشی از فعالیت‌های قرآنی خود در حوزه تفسیر را درمحل مقبره علامه شیخ طبرسی(ره) برگزار می‌کرده است. دوره تفسیر ساختاری زیرنظراستادان ارجمند قرآنی و با حضور مشتاقان تفسیر کلام الهی در یک دوره چند ساله برگزار که این دوره سرمنشأ تربیت مُدرّسانی شد که برای تدریس موضوع تفسیر قرآن کریم به مساجد و مراکز قرآنی سطح شهرمقدس مشهد اعزام می‌شدند.

همچنین در فاصله سال‌های ۹۶ تا ۹۸ کارگاه‌های تدبیر در قرآن، تفسیر، حفظ و قرائت قرآن نیز در این مکان برگزارشد که با استقبال بی‌نظیر مخاطبان همراه بوده است. با توجه به این مقدمه‌ای که بیان کردم ودر راستای فرمایش رهبر معظم انقلاب در اهمیت تفسیر و فهم کلام الله مجید، دارالقران الکریم حرم مطهر امام رضا(ع) در سال گذشته اقدام به تأسیس دارالتفسیر کرد.

ایشان در سخنان خود به رشته مهم تفسیر اشاره کرده و می فرمایند: «... رشته مهم دیگر تفسیر است، انس با قرآن، معرفت قرآن، ما نباید از تفسیر محروم بمانیم. درس تفسیر مهم است، این‌ها رشته‌های را ارزشی هستند...». از طرف دیگر، حجت‌الاسلام والمسلمین جناب حاج آقای مروی، تولیت معزز آستان قدس رضوی در رهنمودها و تأکیدات خود بر راه‌اندازی مجموعه «دارالتفسیر» در بارگاه مطهر رضوی اشاره مکرر داشته‌اند. همچنین در اصل دهم از سند سیاست‌های کلان آستان قدس رضوی بر«ترویج علوم ومعارف قرآن وعترت به ویژه آموزه‌ها وسبک زندگی مردمی است که در برنامه سه فرهنگ‌سازی بیانیه گام دوم انقلاب»، تأکید شده است. موضوع مهم دیگری که منجر به راه اندازی دارالتفسیر در مجموعه بارگاه مطهر امام رضا(ع) شد، توجه به راهبرد مهمی است که در برنامه سه ساله مجموعه مدیریت عالی حرم مطهر رضوی در زمینه فعالیت‌های قرآنی بیان شده است. این راهبرد بر تمرکززدایی از فعالیت‌های دارالقرآن وگسترش فضاهای قرآنی درهمه مجموعه‌های حرم مطهر رضوی اشاره و تأکید دارد. مجموعه این موارد، سبب

روایت

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

| سال سوم | ویژه نامه ۵۸۷ |

نکته‌ها/ آیت‌الله جعفر ناصری

برای درک حقیقت لیلة‌القدر مواظب چشم‌هایت باش!

داستان‌هایی از زائران حرم مطهر رضوی در شب‌های قدر

دل‌هایی که گره خورده‌اند

برگزاری جلسات تفسیر قرآن تولیت آستان قدس رضوی در ماه مبارک رمضان

نگاهی به اوصاف خدا در زیارت‌نامه‌های مأثور

با زیارت تورا بهتر خواهم شناخت

آیین احیای نخستین شب از شب‌های قدر، با حضور زائران عزادار در بارگاه منور رضوی برگزار شد

غوغای اشک‌ها در شب سرنوشت

رضا پیراسته | آیین احیای نخستین شب از شب‌های قدر، همزمان باشب‌ضربت خوردن مولای متقیان، علی بن ابی‌طالب(ع) دیشب با حضور انبوه زائران عزادار در بارگاه منور رضوی برگزار شد. مراسم احیا و قرآن‌په‌سر شب نوزدهم ماه رمضان در حرم مطهر رضوی توسط آیت‌الله سید احمد علم الهدی نماینده ولی فقیه در خراسان رضوی و امام جمعه مشهد برگزار شد و ذاکر و مداح این محفل نیز حاج احمد واعظی بود. مراسم از ساعت ۲۰:۳۰ دقیقه با قرائت کلام الله مجید و قرائت دعای جوشن کبیر توسط علی برداران از مداحان حرم مطهر رضوی در صحن پیامبر اعظم(ص) حرم مطهر رضوی آغاز شد و تا بامداد نوزدهمین روز از ماه مبارک رمضان ادامه یافت. دیشب محفلی ویژه نیز برای زائران ناشنوا هم برپا شد تا این گروه از زائران نیز توفیق حضور در این محفل نورانی در جوار بارگاه ملکوتی امام هشتم(ع) را داشته باشند و با بهره‌گیری از زبان اشاره، تجربه دلنشین شب قدر در این صحن و سرای ملکوتی را تجربه کنند. مراسم احیای حرم مطهر در حالی برگزار شد که خادمان بارگاه منور رضوی، از روزهای پیش صحن و سرای قدسی مضجع شریف حضرت رضا(ع) را سیاهپوش کرده بودند. صحن و رواق‌های حرم قدسی، از روزهای پیش آماده عزای علوی است. در آستانه سالروز شهادت مولی‌الموحدين، خدام بارگاه منور رضوی ۳۸۵ مترمربع کتیبه مناسبتی بزرگ که به عبارت‌های مذهبی متناسب با ایام سوگواری امام علی(ع) مزین است را بر بالای ایوان صحن‌های مرکزی نصب کرده‌اند. همچنین حدود هزارو۸۰۰ مترمربع از صحن و سرای رضوی با نصب پارچه و کتیبه‌های مشکی بر دیوارهای صحن‌های مختلف، اماکن مرتفع، سقاخانه‌ها و اهتزاز پرچم‌های مشکی بر لبه پشت‌بام‌ها سیاهپوش شده تا رنگ و بوی عزاداری این ایام را دوچندان کند. فرش‌آرایی اماکن متبرکه رضوی نیز دیشب در آستانه ایام عزاداری شهادت نخستین اختر تابانک آسمان امامت و ولایت مولا علی(ع) علاوه بر رواق‌ها، بیش از ۱۴۳ هزار مترمربع در صحن‌ها و ۳۰ هزار مترمربع نیز در محل دوربرگردان‌ها و حریم حرم مطهر نیز مفروش شده بود. همچنین به منظور ارائه خدمات بهتر به زائران و مجاوران در شب‌های قدر، نیروها در بخش‌های خدماتی حرم مطهر رضوی تقویت خواهد شد تا زائران با آرامش‌خاطر بتوانند از برکات مراسم این ایام بهره‌مند شوند.